

Samenvatting Handreiking PHB JGZ voor signaleerders

Met de wetwijziging 'Prenataal huisbezoek door de JGZ' (PHB JGZ) kunnen zwangeren en/of gezinnen in een kwetsbare situatie per 1 januari 2022 extra ondersteuning krijgen in de vorm van een prenataal huisbezoek door een jeugdverpleegkundige. Het doel hiervan is dat (aanstaande) ouders waar nodig, ook in (psycho)sociaal-maatschappelijk opzicht worden ondersteund. Deze ondersteuning is gericht op het verbeteren van de situatie. Iedere zorgverlener die zorg en ondersteuning biedt aan (aanstaande) zwangeren speelt een belangrijke rol in het signaleren van kwetsbare situaties, het bespreken hiervan met de zwangere/aanstaande ouders en waar nodig passend ondersteunen. Daar waar een passende ondersteuning niet binnen de mogelijkheden van de signalerende professional valt, kan het advies gegeven worden om gebruik te maken van een huisbezoek bij zwangerschap door een jeugdverpleegkundige (PHB JGZ). De jeugdverpleegkundige bespreekt de situatie, mogelijkheden en wensen met het gezin; de gemeente heeft de taak te voorzien in tijdige en passende hulp en ondersteuning.

- De term **PRENATAAL HUISBEZOEK JGZ** in de wetwijziging wordt in de Handreiking PHB JGZ gehanteerd, maar in het contact de zwangeren/ gezinnen een huisbezoek bij zwangerschap door de JGZ genoemd. Om geen verwarring te creëren gebruiken we in deze module vanaf hier ook de term **HUISBEZOEK BIJ ZWANGERSCHAP DOOR DE JGZ**.
- De term **ZWANGEREN/GEZINNEN** wordt door elkaar gebruikt, ook een alleenstaande zwangere wordt als gezin beschouwd.

Zwangeren en/of gezinnen in een kwetsbare situatie zo vroeg en zo goed mogelijk ondersteuning bieden.

Zo vroeg mogelijk in de zwangerschap: ieder kind verdient een kansrijke start.

Ieder gezin in een kwetsbare situatie verdient optimale ondersteuning, aangepast aan hun situatie, mogelijkheden en wensen.

Iedere ouder verdient een positieve beleving van het ouderschap.

Vroegtijdige ondersteuning draagt bij aan een meer kansrijke start voor het kind en een meer positieve ouderschapsbeleving voor de ouder(s). Lokale samenwerking is essentieel voor een goede implementatie en uitvoering van de wet.

Voor gemeenten en alle betrokken zorgverleners rond de zwangere en/of het gezin in een kwetsbare situatie is een Handreiking Prenataal huisbezoek door de JGZ (PHB JGZ) ontwikkeld.

[Bekijk de handreiking \(voor professionals en gemeenten\)](#)

Voor zwangeren en/of gezinnen is een brochure gemaakt, met daarin meer informatie over een prenataal huisbezoek door de JGZ.

[Bekijk de informatiefolder Huisbezoek bij zwangerschap door de JGZ](#)

BIJLAGE 2

INHOUD WETSWIJZIGING

Met de wet 'Prenataal huisbezoek door de JGZ' (PHB JGZ) krijgen alle gemeenten vanaf 1 januari 2022 de taak om een prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg aan de zwangeren en/of hun gezin in een kwetsbare situatie, te bieden. Dit vraagt van gemeenten dat de lokale samenwerking gestimuleerd wordt en dat er tijdig goede (inkoop) afspraken met lokale JGZ-organisaties worden gemaakt.

ONDERBOUWING: 1E 1000 DAGEN

De eerste 1000 dagen van een kind zijn cruciaal voor de rest van het leven. De fysieke, maar ook de psychosociale situatie tijdens de zwangerschap, tijdens en na de geboorte heeft een belangrijke invloed op zowel de fysieke en emotionele ontwikkeling in het verdere leven. Het is daarom van belang dat zwangeren en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie ook op (psycho)sociaal-maatschappelijk vlak passende ondersteuning krijgen.

WANNEER SIGNALEREN

Signaleren van een kwetsbare situatie kan in alle fasen van de zwangerschap en door een diverse groep (mogelijke) betrokkenen, waarbij geldt: hoe eerder hoe beter.

SIGNALEREN KAN IN VERSCHILLENDE FASEN VAN DE ZWANGERSCHAP EN DOOR EEN DIVERSE GROEP (MOGELIJKE) BETROKKENEN

PRECONCEPTIONEEL

VROEG IN DE ZWANGERSCHAP

GEDURENDE DE ZWANGERSCHAP

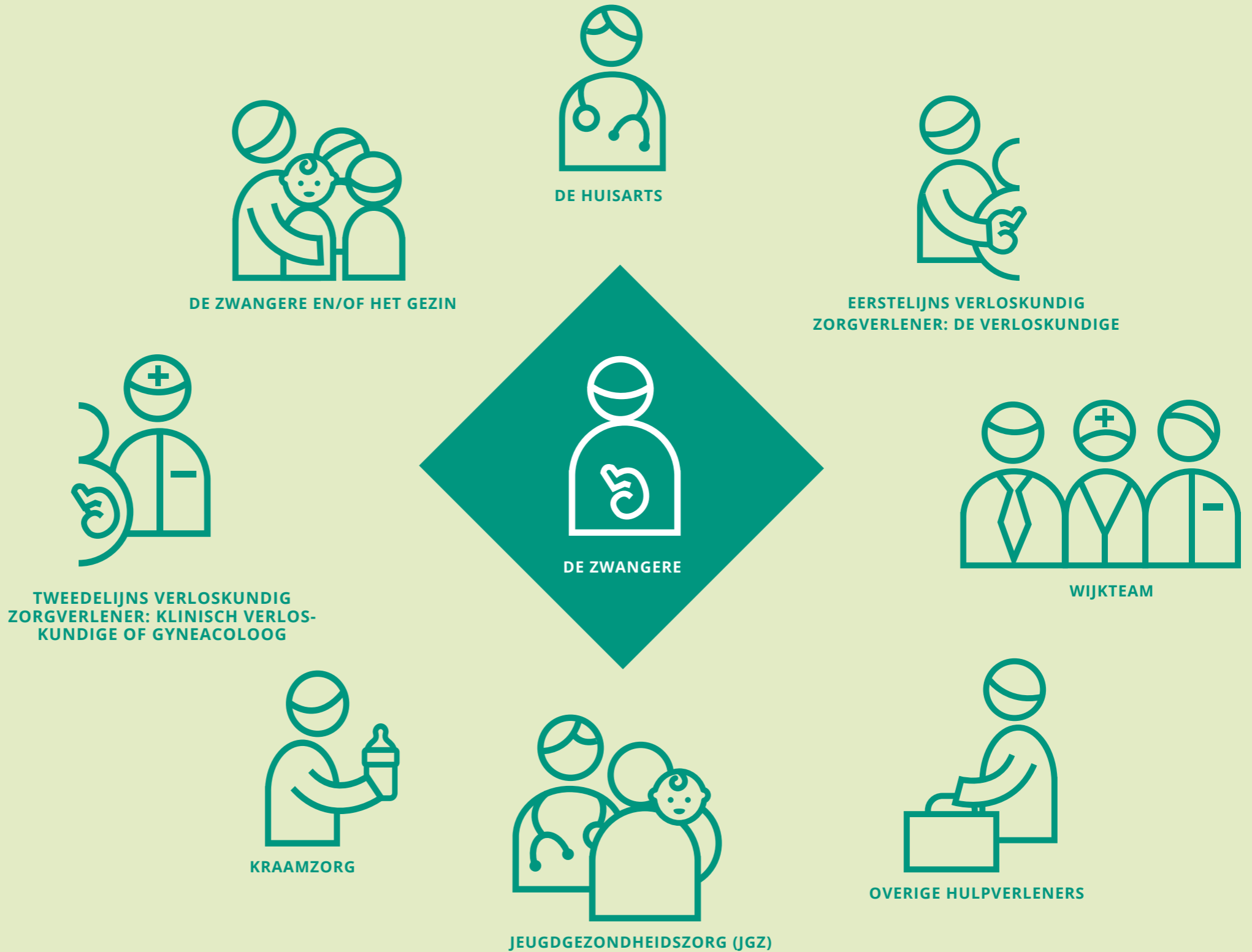
ROND DE GEBORTE

NA DE GEBORTE

Welke professionals rondom de zwangere kunnen signaleren?

ROL EN TAAK ALS BETROKKEN PROFESSIONAL

Professionals die contact hebben met of zorg bieden aan zwangeren en/of hun gezin hebben als taak:

1. Een kwetsbare situatie **SIGNALEREN**.
2. Het gesignaleerde **BESPREKEN**.
3. Gezamenlijk met de zwangere/het gezin passende effectieve **OPLOSSINGEN ZOEKEN** (binnen de kaders van de professie).
4. Indien de kaders van de professie ontoereikend zijn, de zwangere/het gezin **INFORMEREN** over de mogelijkheid van een huisbezoek bij zwangerschap door de JGZ.
5. De zwangere informeren over het doel en de inhoud van het huisbezoek bij zwangerschap door de JGZ ([informatiebrochure Huisbezoek bij zwangerschap door de JGZ](#)).
6. Indien de zwangere/het gezin een huisbezoek bij zwangerschap door de JGZ wil, dan samen de **AANMELDING** realiseren.
7. Met of zonder huisbezoek bij zwangerschap door de JGZ de reguliere zorg **CONTINUEREN**; met aandacht voor de voortgang van het huisbezoek bij zwangerschap door de JGZ.
8. Indien van toepassing: het teruggekoppelde plan van aanpak **INTEGREREN** in je benadering.
9. Na afsluiting van de zorg, of 6 weken post-partum, deelnemen aan de **EVALUATIE** van het huisbezoek bij zwangerschap door de JGZ.

WAT LEVERT HET OP?

Het huisbezoek bij zwangerschap door de JGZ:

- Versterkt een gezin in een kwetsbare situatie.
- Biedt zwangeren/ouders in een kwetsbare situatie een luisterend oor.
- Kijkt samen met het gezin naar passende ondersteuning.
- Ontzorgt professionals ten aanzien van gezinnen in een kwetsbare situatie.
- Draagt bij aan een beter zwangerschapsproces.
- Draagt bij aan betere geboorte uitkomsten.
- Draagt bij aan beter toekomstperspectief voor het kind (en het gezin).
- Versterkt lokale samenwerking en afstemming.
- Geeft inzicht in de problematiek en benodigde voorzieningen.

CONTACT EN/OF MEER INFORMATIE

Voor meer informatie, goede voorbeelden en veelgestelde vragen rond het PHB JGZ kun je kijken op [deze website](#).

Zie ook het themadossier [Prenataal huisbezoek JGZ](#) op de website van het NCJ. Voor vragen kun je contact opnemen via prenataalhb@ncj.nl.

